

Czíklo 50.
16. dezembra.

Bonhaj Bóh!

Lětník 27.
1917.

Sy-li spěwaš,
Pilnje džělaš,
Strowja če
Swójbny statok
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Prez spar mérny
Cerstwosć da.

Njech ty spěwaš,
Swérne džělaš
Wśdny dny;
Dzeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočni ty.

Z njebjes mana
Njech éi khmana
Žiwnosć je;
Ziwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokrew ée!

F.

Sserbske njedželske lopjeno.

Budawa žo kóždu žobotu w Ssmolerjez knihiczhcežerni w Budyschinje a je tam sa schtwórlétamu pchédplatu 40 pj. dostacj

3. njedžela adventa.

Kol. 1, 12 15.

Sswjeczhinj hwijsath advent, kíž nam praji, so Jezuž k nam dže, so by nam sbože a žohnowanje pshinježl, kotrež wón jeniežzy, našch Ebóžnič a Wumoznič Jezuž Chrystuž, nam dacž samože. Wo tuthym žohnowanju žwj. Pawoł na Koložejskich pišche. Našch tekſt je

hwijsatho Pawołowy džakny kherlujsch sa wumozjenje pshes Jezuža.

Bóh je naž

1. wutorhnyt wot wyschnoſeže teje czemnoſeže,
2. pshestajil do Chrystužoweho králeſtwia a s tym
3. hódných cžinil k herbſtu thch hwijsathch we žwëtle.

1. Hdžez je cžma, tam nicžo njewidžimy. Pucžowař s nozú pshelhwatany drje wjazy njewé, hdžez je a hdže ma dale hiež. A po cžmje žo hroſne wězy stavaju, kíž žo žwëtka boja. W nozú paduch po žwojim slhy pucžu kaſh, w czemnej nozú žo rubi a mori. Póhanjo žu kaž tajzy, kíž po cžmje khodža. Woni žwëtlo Božeho žlowa njeſnaja. Powjescze našchich mižionarow wo tym žwëdeža, kaſka wulka a žalostna je nôz a móz czemnoſeže. Wěczne žiwjenje w njebježach je jím njeſnate abo njewěſte; kža a njesprawnoſež a jebanstwo pšacži sa mudroſež a grawocziwe hroſnoſeže kaž krawne wopory žu plody pshinwery. Schtóż žwój „Mižionski požoł“ žwëru cžito, temu wſhak je to wſho derje ſnate.

Ale njekžu dha hížo w starých cžaſach tajke ludy byſe, kíž tež žiweho lubeho Boha njeſnajachu a běchu tola jara mudre a wucžene a žo wo prawdoſež a dobre pocžinti žwëru prázowachu, kaž na pshiklad Romžy a Grichyo? Cži tola na wýzokim

ſthodženku cžlowiskeje mudroſeže a ſdželawoſeže ſtejachu, so tež my dženža hiſheže wſchelke wězy wot nich wuknjenyh. Wěſcze; ale poſoj a mér w Bóh njeſnachu, a ſadwelowanje a ſlóſež ſeđeschtej jim we wutrobje. Romſki ſpižaczel Seneka piſche: „Wſcho je poſne njefutkow a ſlóſežow a ſlych njepocžinkow, njewina je rědka, haj, do zyla wjazy njeje.“ — Hrëchi žu ſtajnje plody bjesbóžnoſeže. Tehodla žwj. Pawoł „wo wſchinoſeži czemnoſeže“ rěči. A Koložejſky jemu derje roſymjachu, kíž běchu předy žami czemnoſež a njehodžachu jako džecži žwëtla. Nětko pak móžachu žo Bohu džakowacž, kíž bě jich ſ tajkeje wſchinoſeže wutorhnyt.

My ſnajemy Boha ſ džecžatſtwa žem. Macž je naž wucžila ruzh ſtyknycz a žo k Bohu modlicž, so by žwojeho jandžela k naſhemu wobarnowanju nam póžlaſ. Wucžerjo žu nam w našchich mlodych lětach Božé žlowo prajili, a my wěmy, so Bóh našchu wutrobu widži a ſo žm̄y jemu ſamolivjenje ſa žwoje ſtutki wi-noježi. — Šsu dha ſ tym hrëchi a ſlóſež w naž a pola naž pshestale? Njeběſchtej bjesbóžnoſež a hrëch w cžaſu do wójně ſtajnje pshiběraſej, a njeje wójna ſe žwojim ſtrejroſležom a ſe žwojim žlym njeſtónčnym hubjeniſtrom a njeſbo.omi ſjawne žalostne dopokaſmo ſa bjesbóžnoſež a wſchinoſež teje czemnoſeže tež w kſhesczijanskich krajach? Njejžu tu domach w našchim lubym wótžnym kraju hrëchi kaž njeſprawnoſež, ſichowanje a njepožežiwoſež na woſebje hroſne waſchnuje na žwëtlo ſtupile? Haj, wſchinoſež czemnoſeže njeje hiſeče pshestala. Ale teho dla je tež jich wjese mjes nami w nish a žm̄jerczí bjes troſhta a nadžije, runje kaž tamni póhanjo. A to je jich njeſbož. Woprawdžite ſbože je na wěru do Jezuža ſaložene, kíž je tym žwojim jako džecžom žwojeho njebjeſkeho Wózta pucž k njebje-

ham pschihotował a połasał, tak so maja w tuthm ȝwetle ȝwoje semiste a njebjeske powołanie jaȝne psches woczomaj. Wscho je tu ȝwetle a jaȝne. A Kniesowih ȝwiaty advent naȝ s nowa k temu hnuje, so bychmy dżakownje wopomili, skto s Jesuȝom mani. S nim je Bóh naȝ wutorhnyk wot wychnosze czemnoſeże a

2. psches tajil do kralestwa, na kotrej mamy to wumozjenje psches jeho krej, tych hręchow wodacze.

Kaȝ sahrodnik schtomiki do dobreje semje a na Boże ȝłoneklo pscheȝadžuje, tak je Bóh naȝ do Jesuȝowje sahrodn pscheȝadžil. To je ho stało pschi našim wulsczezenju. A kaȝ schtom, hdvȝ je hafle do dobreje semje forjenje pscheȝil a ho pschimnyk, wjeſekh roſce, tak pschiñdzeni my k sbóznemu shonjenju wo tym, kaȝ Jesuȝ naſchu duschi wulsczewi a poſyluije, hdvȝ jeho we wérje sapſchimnijemy. Na nim mamy wumozjenje wot hręcha.

Sswiaty Pawoł njebeȝ Kołoszejsku woſhadu ſafoȝil, tola bě ȝlyſchaf, so tam wopaczni wuczerjo wuczachu, so njeje Jesuȝ Boȝi ȝyn, ale so je jenoȝ cȝlowjek s woſebitnym Boȝim Duhom wobdarjeny byl; so tez njemóze naſch Wumóznik bjes hręcha bjez a so njemóze hręchi wodawacze, ale jenoȝ wuczicze, kaȝ mamy tez my — kaȝ Farisejszy — s dobrymi ſlutkami prawdoſez psched Bohom ſazkuzicze. Duż ȝwiaty Pawoł tutón list píſche a w nim proſzy, so bych u ho w prawej wérje mylicz njedali. Na Jesuȝu mamy, — to rѣka: wobſedziny — to wumozjenje psches jeho krej, hręchow wodacze. A to je Jesuȝ dokonjal, dokelz je ſuamjo teho njewidomnueho Boȝa, tón preni narodzeni psched wſchitkimi ſtworjenjemi

Džitne je, kaȝ je naſch czaȝ ſafo na tamny starý eȝaȝ tak podomny. Safo wot njewerjazyczych druhdy ȝlyſchimy: Wot Jesuȝa mamy wulneȝ, kaȝ mamy ho ſadzerzecze, kaȝ psched Bohom ȝhodzieȝ. Hdvȝ ȝim podobneje dobreje myſkle, kotrej ȝeſche Jesuȝ, dha Boȝu bliże pschiñdzeni, dha ho hręcha dzeń a bøle wostajiny, a to je potom naſche wumozjenje. Temu ȝwiaty Pawoł tu napscheczo ſtajil: Jesuȝ, Boȝi Sshyn, je naſch Wumóznik, dokelz je naȝ ſe ȝwojej „krwu droho wulupil!“ To je a woſtanje jadro naſcheje ȝschesczijanskeje wérhy. To bě Lutherowe sbózne shonjenje, kiž bě ſo předy ſe ȝwojimi dobrymi ſlutkami podarmo wo ȝwoju prawdoſez psched Bohom prózował. Sswiaty advent tez nam s nowa praji, so chze Jesuȝ nam tute ſbože pschinenſez a je tez naȝ do ȝwojego kralestwa psches tajil. Tez my moȝemy ho neli teho ȝhwalej:

Ta krej a prawdoſez ȝhryſtuȝa
je moja draſta pschistojna.

S tej psched Bohom ja wobstaez chzu,
hdvȝ do njebjeſ mits poczahni.

3. Do njeļja! Pschetoz s psches tajenjom do ȝhryſtuȝoweho kralestwa je Bóh naȝ ȝodnych eȝini k herbstu wychiaty w ȝwetle. Semiske herbstu móže wſchelake bjez, ſubko, a pjenjeſy abo, hdzez te njebju, tola pobožnoſez a ſ tym ſprawnoſez a ȝwérnoſez, kaȝ bě to Jósef jako jeniczke ſubko do Egyptowskeje ſobuwoſak; abo tez dołh abo njewera a njeſprawnoſez, kaȝ někotre džeczo tajte něſhto k ȝwojemu njeſbožu ſe ſtarſchiskeho doma ſobu woſmje. Naſch zyly nětežiſhi narod po nimale zylym ȝwecze pschichodnemu narodej czežki dołh ſawostaji —, ſle herbstu! Schto je pał „herbstwo ȝwiaty w ȝwetle?“ „Džeczi w ȝwetle“ ſu eȝi psches wero do Jesuȝa wulsczezeni, kiž ſu ȝwoje ſbože we wumozjenju psches ȝhryſtuȝa namaſali, kiž tu w ȝwetle ȝhodža a budža tam węcznje ſbózni. Hdzez je wodacze hręchow, tam je tez ſiwenje a ſbóznoſez. To je ich herbstu! Prawo na herbstu ma džeczo. A kaȝ wjele Jesuȝa horje wſachu, tym da wón móz, so bych u Boȝe džeczi byli, ſotsiž do jeho mienia wérja (Jan. 1, 12). Hdzez do Jesuȝa wérimy,

ȝm hódni a ſhmani k herbstu tych ȝwiaty we ȝwetle, to je k węcznej ſbóznoſeži. To je hnadny dar, kotrej ho nam ſkónečne psches Jesuȝa doſtanje, kiž praji: „W mojego Wótza domje je wjele wobhdlenjow. Ja du tam, wam to město pschihotowac, a chzu ſafo pschińc a waȝ k ſebi wſaez, so byſcze tez wó byli, hdzez ja ȝym.“ Na tute naſhe njebjeske powołanie naȝ ȝwiaty Pawoł neli w ȝwiaty advencze poſkaſuje. Kaȝ bychmy nje-džakowni bjez móhli? Nejeh je najrjenſchi wſchich hodoſných darow ſafo naſch luby Sbóznik Jesuȝ ſam, so bychmy ho ȝwojego wumozjenja wot hręcha a ȝmjerze troſchtowac a poſlēnjemu wulſemu advenej ſtroſchtne napschecziwo hladacze móhli jako eȝi, kiž ſu hódni k herbstu tych ȝwiaty we ȝwetle!

Hanjen.

V. w H.

„Herbstwo ȝwiaty we ȝwetle.“

— List ke Kołoz. 1, 9—14. —

Wóz (W. miȝ. h., č. 101): Halleluja! Boȝa ȝhwalej ze.

abo tez: Boȝ, ȝnjeze teho ȝweta ze.

Herbstwo jumu njeſachodne
nam ho ſ Boȝa poſkieži,
czeſeże najwyschczeje ȝodne
w kražnoſeži ho ſabkyſcheži,
hdvȝ ho ſjawnje poſkaſe,
ſchto mſda ȝwérnyh węczna je.

Wóſnac̄ wolu ȝwoju dawa
w roſomje a mudroſeži
Wózne nam, ſo weſchewjala
duscha b̄ ſo w radeſeži;
ſežinie ſpodoſných naȝ chze,
dac̄ nam plody doſtojne.

Na Boȝim tu ſohnowanju
pschibercz džé dyrbimy,
ȝhodziež k Boȝom' ſpodbaniu,
jako Boȝi domjazy,
k wobſtajnoſeži, ſczeſpnoſeži
ſ wjeſeloſežu ſylnjeni.

Džakowni bjez Wótzej chzemj,
kiž naȝ ȝodnych eȝini je,
ſo w dom ſ zuſby k njemu džemj
k herbstu jeho we ȝwetle,
kotrej ȝwiaty wudželi,
hdvȝ jich kražnje wuphſci.

Wutohnyk wſchaf naȝ je miły
wot wychnosze czemnoſeži,
ȝwoje doſkonawschi džimy
naȝ ſej dobył ſe ȝmjerze,
ſo je ſiwenje nam ho
psches krej Sshyna ſicžilo.

Wodacze my hręchow mamy,
dołh naſch ſaplaſzeni je,
duż džak ſ ȝhawſbu jemu damy,
kiž naȝ horzo lubuje;
junu ſej naȝ pschekražni,
do herbstu naȝ pscheſadži.

Ahwatač spěšnje nětko čzemu
do tovarštva sbóžneho,
so tam nnts sańč njemígnjem,
hdvž běh tudy skónči so.
Hlouku ſ njebju ſběhajm, —
domoj ſ herbstu ſhwatam! —

M. U.

¶ 60. narodninam ſerbſkeho knihicžiſchczerja a nowinaria f. Marka Smolerja.

Jedyn ſ najsnacžiſchich a najzvěrniſchich ſynow ſerbſkeho naroda, wobkeder ſerbſkeje knihicžiſchczerje a wudawaré „Sſerbskich Nowin“ a cžiſchczer a naſkladnik naſcheho njedželſkeho ſopjena „Pomhaj Bóh“, knies Marko Smoler, ſwjeczi w běhu tuteho týdženja ſwoje 60. narodnin. Se ſwojej nježbicžitvej ſerbſkej dželawoſežu je ſebi ſaſlužil, ſo ſo pſchi tuthym wažnym wotřeku jeho živjenja naſchim ſubym ſerbſkim cžitarjam ſ krótka jeho živjenjoběh pſched wocži ſtaji. Marko Smoler byl 21. dezembra 1857 jaſo druh ſyn a tſecže džecžo naſcheho ſlawneho wotecžinza Jana Ernsta Smolerja na Židowje pod Budyschinom narodjen. Jego starschi bratr Mírko, kiz mějesche po pravom ſerbſku knihicžiſchczerju po ſwojim nanje něhdj doſtač, w l. 1875 něſcht pſches 20 let starý wumrě, jeho mlodſchi bratr Jan pak wopuſcheži w l. 1878 ſerbſki kraj a pſchelydli ſo ſe ſwojej ſotru Ludmilu, mlodej mandželskej gymnaſialneho wicžerja Michala Čzocha, do Nižneho Noingoroda. Duž bě nětko Marko Smoler powołany, něhdj na ſwojeho nanowe měſtuo ſtupič a jeho we wjedženju ſerbſkeje knihicžiſchczerje a ſ doboru wudawanju Sſerbskich Nowin naſlēdowacž. Wopuſchežiwiſchi Budyski gymnaſij po wotpoženju pruhowanja ſa wojerſku ſlužbu dobrowolníkow poda ſo k praktiſkemu wuwuežowanju na pſchekupſku ſchulu w Budyschinje a do nanoweje cžiſchczerje.

Po nanowej ſmjerceži 1884 pſchewſa Marko Smoler hnydem Smolerjez ſerbſku cžiſchczerju a wudawantje „Sſerbskich Nowin“, kotrež wón nětko hižo pſches 33 let, kaž jeho ſlawny nař, we runej ſprawnej myžli wudawa, njeſladajo pſchipoſnačow a njeſtrachuju ſo pſchecžiſvjenjow.

Jaſo něhdjuchi ſrjebjanski ſaraž dr. Sella wudacze ſerbſkeho njedželskeho ſopjena ſa nusne ſpósna, Marko Smoler ſi wježeloſežu tutu myžli horjewſa, bywajo tak hižo 27. lěto cžiſchczer a naſkladnik naſcheho njedželskeho ſopjena „Pomhaj Bóh“. Kajke wopory je wón ſa naſch „Pomhaj Bóh“ pſchinježl a hiſcheze pſchinjež, wopory cžaža, próž a pjenjes, jenož jich mało wě. K temu je Marko Smoler ſi lětom 1916 hiſcheze cžiſež a naſklad měžacznika „Nowy Mížionſki poſoł“ na ſo wſal. Dale wón naſch měžacznik „Luzizu“ 6 lět doſho naſkladowaſche a wot lěta 1908 ſo tež naſch wědomostny „Cžažopis Macžizy Sſerbské“ porjadtne we Smolerjez cžiſchczerji we Sſerbskim Domje cžiſchcži.

Nimo teho je ſi naſkladom Marka Smolerja ſi jeho cžiſchczerje wuſhla wulka ſicžba knihow, mjes ſimi rjada ſchulſkých knihow ſa ſerbſke a němiſke ſchule a wſchelakich ludowých knižkow a ſpižkow. Cžiſchcžato pak je ſo we Smolerjez knihicžiſchczerji we běhu tuthym 33 lět hiſcheze wjele wjazy ſerbſkich a druhich knihow a knižkow.

S teho hižo bjes dwěla ſozdy ſpósnaſwa, ſo je Smolerjez knihicžiſchczerja wot jeje ſaloženja w lěcze 1873 a wožebje wot jeje pſchelydlenja do noweho „Sſerbského Doma“ w l. 1898 ſtajnje ſi cžažom poſtupovala, tak ſo je wóna jena ſi naſnahladni-

ſich w zhlým Budyschinje, haj ſamo ſi Lipska porjadne cžiſchczerje ſe džela, kaž n. pſch. „Lětopis hujiskeho předářského tovarštwa „Sorabijs“ pſchipoſaſane doſtava.

Pódla ſwojej cžiſchczerje ma Marko Smoler we ſwojej wudawaré „Sſerbskich Nowin“ tež knihařnu, we kotrejž móžech ſerbſke a tež druhorčežne knihi wožebje Smolerjez naſlada na žadanje doſtač.

Alle ſ tym dželawoſež Marka Smolerja wucžerpana njeje. Wſchědne a ſtajnje je wón ſjawnje a ſprawne, ſe ſłowom a pjerom wuſtupoval ſa ſakónszy ſarucžene prawa ſerbſkeje rěče a narodnoſeže we ſerbſkých ſchulach a zyrkvach, njedžitajo na pſchiflodenja a njeſtrachuju ſo hroženjow a njeluboſnoſežow. Wjele lět hižo bywa naſch jubilar wubjerkownik Macžizy Sſerbskéje a „Tovarštwa pomozh ſa ſtudowazých Sſerbow.“

Sſivérnu a luboſcžiwi pomožnizu pſchi ſwojim cžezkím a njewuſtaſazym prozowanju namařka Marko Smoler we ſerbſké knižniſte Marji Skopez ſ Vježiwacžidla, ſ kotrejž wón 1. měrza 1895 do ſwjateho mandželſtwa ſtupi. Š jeju mandželſtwa wuroſezechu tſi džowcziežki, kotrež nětko nana we cžiſchczerji a wudawaré „Sſerbskich Nowin“ a „Pomhaj Bóh“-a a maežer we domižazym džele podpjeraju.

Na 33 lět naſch jubilar we ſwojej ſerbſkej cžiſchczerji a redaktorskej ſtvičzých džela a pſchi tym delſtach w ſlamach a wudawaré „Sſerbskich Nowin“ ſwojim ſubowanym Sſerbam poſlužuje a dobru ſadu we najwſchelaschich naležnoſežach dawa.

Spominajo na njewuſtaſaze njeſprózniwe dželo naſcheho jubilara a na wſchelake wulke wopory, kotrež je naſhemu lubemu ſopjemu „Pomhaj Bóh“ we horliwej myžli pſchinježl, ſo by tež ſ tym pomhal, Bože kraleſtwo mjes naſchim ludom twariež, k jeho 60. narodninam ſ wutrobu jemu ſbože pſchejemy. Bóh Wježchny ſdžerž jeho nam hiſcheze wjele, wjele lět ſtroweho a cžerſtweho. Pomhaj Bóh jemu!

Město ſo ſkoržiſch . . .

Město ſo na njewuſrajomne horja wójny ſkoržiſch, modl ſo cžim bóle, ſo by ſo Bóh tón knies nad hrějchnymi ludžimi ſmiſl!

Město ſo na hruboſež naſchich njepſchecželov ſkoržiſch, modl ſo cžim bóle, ſo by ſo Bóh jaſo ſudník wopokaſal!

Město ſo na njedostatti a ſmyžli ſkoržiſch, kiz nař wodža, modl ſo cžim bóle, ſo by jim Bóh mudroſež a wobhladniwoſež daril!

Město ſo ſkoržiſch na doſhi cžaž tuteho cžezkeho domapřtanja, modl ſo cžim bóle, ſo by Bóh ſ njeho žohnowanju wuroſež daſ!

Město ſo ſkoržiſch na liwkoſež pſchecžiwo Božim ſlowu, modl ſo cžim bóle, ſo by Bóh w nim ducha počutu ſbudžil!

Město ſo ſkoržiſch na liwkoſež pſchecžiwo Božim ſlowu, modl ſo cžim bóle, ſo by hlod po nim do kraja požtal!

Město ſo ſkoržiſch na bjesmózne předowanja, modl ſo cžim bóle, ſo by Bóh tón knies naſchich předarjow ſ duchom a ſ mozu ſ njebež wobnadžil!

Město ſo ſkoržiſch na mučnoſež wěriwych, modl ſo cžim bóle, ſo by Bóh ſwoju wožadu žohnowal a pſchecžiwo duchej cžaža wobrónil!

Město ſo ſkoržiſch na ſnadnu ſyrobu, modl ſo, ſo by Bóh tuto ſnadne žohnowal-

Město ſo ſkoržiſch na njeſprawne roſdželenje ſyrob, modl ſo, ſo by nam Bóh tež w tym pomhal.

Město ſo ſkoržiſch na wjedro, modl ſo cžim bóle, ſo by Bóh naſhe žita wobkhoval a ſo nař njeby dla naſchich winow ſhostal!

Město jo skoržisich na twoje horjo a žmijecz twojich lubych, modl ſo ežim bôle, ſo by eži Bóh hnadi dał ežichy býez a njeſež.

Město jo ſkor. iſch na ſadžewki Božeho králeſtwa, modl ſo, ſo by Bóh ſ nich ſpěchowanje ežinil.

Město jo ſkoržisich, hdyž nochze po twojej woli býez, modl ſo ežim bôle, ſo by ſo Boža wola ſtała!

— —

Schto pohan wo mižionarach ſudži.

Ras jedny pohan ſ druhemu taſle rěčeſe: „My manym tu mižionarow; ſu to tola džiwni ſudžo. Nictho jich ſ nam woſat njeje, a tola ſu ſ nam pſchischli. Schto woni tu ežinja? Woni woſaju ſudži ſ Božim žlužbam. Próſdni ſenje na wžy njeſteja. Daſch jimi piwo, dha ani ſchleňz ſjewupija. Woni njeſradnu a ani tež naž ſjewujebaju. Daſch jimi neſcht, dha eži wjazy ſažo dadža. Skoržisich, tehdy eži lekarſtvo pſchinježu, a ty njetrjebasich niežo ſa njo ſaplacžicž; woni ujezinja, kaž naſchi kufarjo, kotrež maſch wulſtu mſdu dacež, a potom hiſcheze niežo ſjepomhaju. Prožysich jich wo neſcht, dha eži jo dadža, kaž ſu mi ſtaremu mužej koſchli dali, ſo njebych ſygnit mřet. Tež žaneho paſenža nimaju ani ſ nim ujeviňua, kaž portugifiszy handlerjo. Haj, tutych mužow ujeſroſymisich, kaž jara ſebi tež na nich myſlisich.“

So mižionarow Khrystiñzova ſuboſež muži, khudym, hubjenym pohanam puež ſ ſbožnoſeži poſkaſacž, to je tutym ſebicži- wym pohanam ſ wopředka njeſchitupne a ujeſroſymisive. Ale mižionarojo ſe žlowom a ſnamjenjom předuja, a my wěm, ſo jich dželo podarmo njeje, ale ſo je předowanje Božeho žlowa tež mjes pohanami mož, kotrež žiwenje ſbudžuje.

Mižionar a lawy.

„Ssy tež tam lawy widžal?“ bu njeſadowo mižionar praschaný, kiž je dolhe ſéta w južnej Afrizy dželak a ſo nět domoj wrócił. „O haj“, wotmolwi wón, „něhdhy widžach zyłe ſtadlo lawow bliže hacž bě mi lubo. Ža ſo wjeſech na woſu wot woſow ežhuijenym, ſo bych mižioniku ſtažiju wopýtał. Žona a naſu maſa holcžta běſchtej pſchi mni, Dha ſhubichym, jako ſo hižo wjecžor pſchiblžowac̄e, prawy puež. Žyla krajina bě kaž puſežina, nihdze žana wjež, žadym dom, žadym ſchtoni žana trawa ſa naſch ſkót a žaneje ſkopki wody. Tola, schto pomhaſche? dyrbjachym w tutej puſežinje pſchenozowacž a na druhe ranje pytač, prawy puež ſažo naſakacž. Ežeſke dželo bě, woſy paſež, ſo ſo nam njebych ſaběžale a nam ežeknyle. Wone buchu wupſchehnjene. Žona a džecžo woſtaſtej we woſu, mjes tym ſo chžich ja ſtražowacž, ſo bych moje woſy paſl. Po khwili pak běch tež ja na žmijecz ſprózny wužnył, a jako wotučich, žwitaſche hižo ranje. Wot mojich woſow nihdze niežo widžecž njebe, město nich pak wohladach tsi wulſe lawy w mojej bliſkoſeži, kiž krvělačežne živoje wočzi na miſe widžerachu. Hnjdrom ſpóſnach, ſo ſtejnym wſchitzym w žmijertnym ſtraſche, a tola w tym woſniku njenje na tamne lawy myſlach, ale ból ſo ſtarach wo moje woſy, pſchetož njenamaſachym te wjazy, potom běchym tola wſchitzym tudy bjes zyrobý a pieža ſhubjeni. Mjes tym bě ſo raňſhi wěſſit ſběhnył, kiž ſ běhym plachežom, ſ kotrežm bě moj wós wodžeth, hrajeſche a kónčki teho krywa tam a ſem khablaſche. Dolho ežaſ ſhadowachu moje lawy ſ proſthym woſom na tón běh rub, pſched kotrežm ſo, dokelž ſo we wěſſiku ſdasche wſchón živý býez, po wſchém ſdaču bojachu. Taſki napohlad

bě jím zyłe nowy. Po dleſchim ežaſu wobroczichu mi kribjet, ſo pſchezo ſa mojm rubom wohladujo, a khwatach u přeſež. Ža paſ mało wjeſeſty njebech, jako běch tych majestatiſkých, wulſich hoſeži wobyl. Na to džech, ſo bych moje woſy pſtał, kotrež ſkoro hodžinu daſoko ſkonečnje pſchi wodže naſakach. Wone běch u wnoži wodni wnežule a ſo tehoda ſo njeſ podaſe, a kaſ derje bě, ſo běch u ni ežekle, pſchetož hewaſ drje buchu ſebi lawy ſ nich žwój wopor žadaše. Ža wjedžich je ſažo ſo mojej, ſapſchahnych je a po krótkej prózny naſakachmy ſažo prawy puež, kiž naž ſo wotthknjenemu ſkonečnej wjedžesche.“

Se Šerbow, ſa Šerbow.

Wójna a měr! Š jeneho boſa nam ſiwa měr, ſ druheho boſa ſi ſchiphovědža noveje wójny, tole móže ſo wo tych ſańdžených dnjach praſiež. Ružowska jedna wo pſchiměrje, a runje tak budže chžijo nočzijo tež Rumunſka do tajkeho ſiwoſic dyrbjecž — ſo wulſenu wobžarowanju naſich njeſchecželov ſ wječornej ſtronu. Amerikanski presidenta Wilson paſ, po ſdacžu pſched krótkim hisheze tón předař a ſchlitář měra, je, drje poraženja ſtaſkých dla, tež Austrisko-Wuherſkej wójnu pſchiphovědžil, a jeho mjenje abo bôle pſchecželiwemu niſowanju ſo podwoło, je Elwador ſ wobkhada ſ Němskej wustupil. To naž wneži, niz na ežlowjeſkow pomož wſchu twaricž, to naž napomina, niz pſched ežlowjeſkami ſo bojecž. W tym wostańu, ſo Boha ſo bojmy a na njeho žwoju nadžiuj ſtajamy! Taſk wobſtejimy!

— Diözesanska ſhronadžisna Budyskeho woſkjeſa, ſchitvortk 6. dez. wotdzeržana a wuſnamjenena ſ pſchitomnoſežu ſo wotkjeſneho hejtmana ſ Craushaar a přeni ſkocž jeho ſaſtupjerja, ſknežerſtvoſpeho radžicžela dr. Raſchki, mjeſeſche wo ſamžnych praschenjach jednač, kaž dwaj dnej předy w Herrnhucze wotměta, wo kotrež je ſo tydženja roſprawwa podala. W Budyschinje k. duchownaj Bóz ſ Budeteſz a Böhma ſ Wopakeſe pſchednoſchowajſtaj. Pſchedžyda, ſ. tajny zyrfwinu radžicžel Roſenfranz roſprawjeſe wo ſaměrač a wuſtaſkach „lužiſkeho ſkutka ſuboſež“, kiž je ſo ſaložil ſo dopomijecžu na to, ſo je cžeffi kral Matthiaſ 5. ſeptembra 1611 w Budyschinje pſchivizowarjam Lutheroſe wnežbý ſlubil, ſo chže jich pſchi jich wěrje wostajicž a ſchlitowacž. Kaž mjeno praſi, dyrbí tutón „lužiſki ſkutka ſuboſež“ ſlužicž ſo podpjeranju zyrfwinu ſkutkov ſuboſeže w myſli ſnuteſkowneho mižionſtwa. Hijo 6 lět doho ſu ſo kolekty ſa to ſběrale, kiž ſu hacž dotal na 18 000 hrivnow wunježle, kiž nětko ſamoženje tuteho „lužiſkeho ſkutka ſuboſeže“ wnežinjeja. Tuto ſamoženje uježmě ſo pſchetrejebač, ale dyrbí dale roſež. Dař ma ſo po wuſtaſkach, kotrež we bližſchim ežaſu dovoſloſež ſknežerſtwa doſtanu, naſožowacž.

— Do naſcheje poſyjeſe ſo wobžadzenju wojerowſkeje ſuperintendentur je pſches cžiſhcerſki ſmylk njejaſnoſež pſchiſhla. Nowy ſuperintendent je knies Köhler, hacž dotal ſe ſuperintendentom we Gührenje we Löwenbergſkim woſkjeſu.

Lutherowe žlowa.

106.

Šdže chžili bohači a mózni woſtacž, hdyž žani khudži a poddanjo byli njebych ſu?

107.

Kaž nosy cželo nožtej, taſk noscha nižny wſchě wýžole ſknežerſtwa.

J. K.